

RESTAURACIJA VRATA PALAČE SPONZA

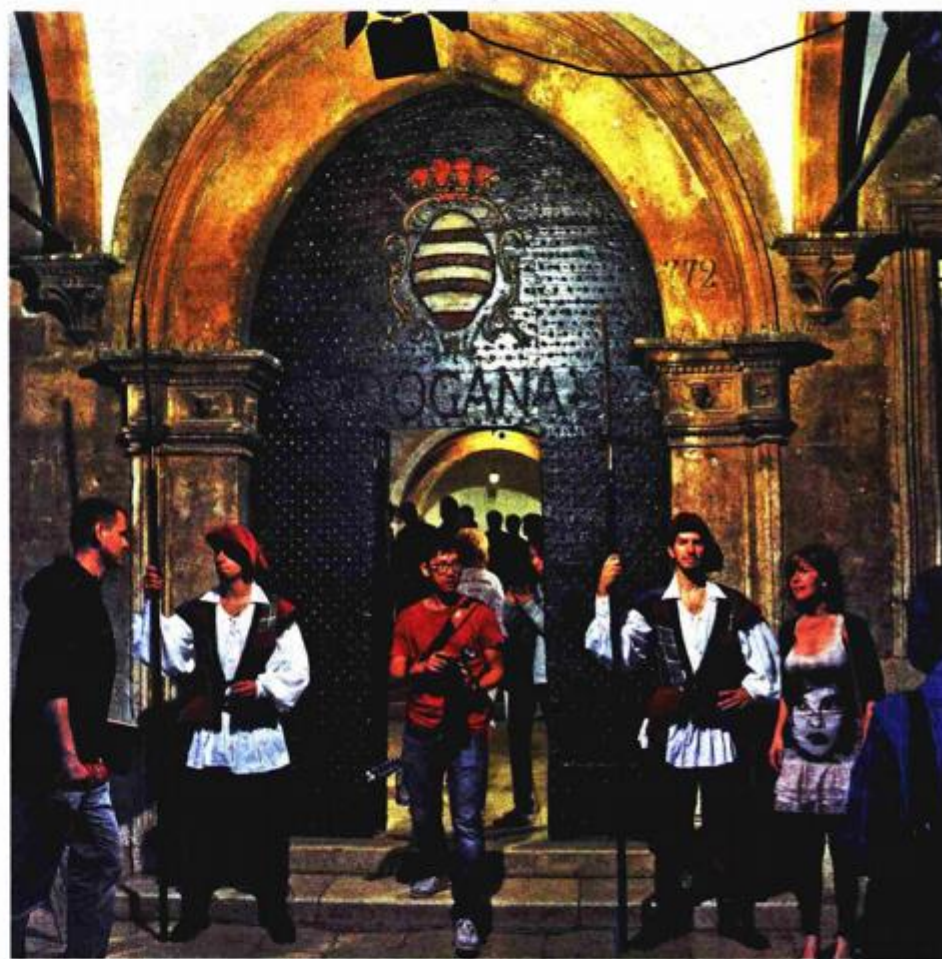
Pet stoljeća stara, obnovljena čekaju novo doba

“Imali smo egzaktnu potvrdu da je osnovna materija vrata iz 16. stoljeća, da su nastala i postavljena u vrijeme kad je sama palača sagrađena. Prilikom rada pazilo se na sve izvorno i da sve bude krajnje funkcionalno”

Točno nakon dvije godine (od travnja 2010. do travnja 2012.) trajao je konzervatorsko-restauratorski postupak na monumentalnim vratima palače Sponza. Radove su izveli stručnjaci Hrvatskog restauratorskog zavoda na čelu s restauratoricom Romanom Jagić, a svečanost vraćanja obnovljenih vrata na pročelju palače 4. svibnja popraćeno je izložbom u atriju kojom je predstavljen postupak ovog zahtjevnog restauratorskog posla. Ravnatelj HRZ-a prof. Ferdinand Meder koji je u ime ministrice kulture Andree Zlatar Viočić otvorio izložbu, ovom je prigodom istakao: „Kad je HRZ bio pozvan da sagleda mogućnost konzerviranja i restauriranja vrata Sponze, bile su dvije varijante: jedna da se izgrade nova kao kopija starih, a da se originalna vrata muzealno prezentiraju, i druga varijanta da se originalna vrata restauratorski urede i ostanu u funkciji. Prevladala je druga varijanta odlukom nadlež-

nog Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture. To je bilo iznimno iskustvo. Vrata su bila dopremljena u restauratorski atelje u Zagreb, gdje su rastavljena na sastavne dijelove. Ušlo se, rekao bih medicinski, u detaljnu anatomiju svega što su sačuvala, bilo da se radilo o originalnim elementima, bilo da se radilo o naknadnim intervencijama. Prateća izložba koju predstavljamo pokazuje što je sve obuhvaćeno ovim zahvatom. Dovoljno je reći da je 2000 segmenata ugrađeno u njih s obzirom na različite vrste oštećenja. Prethodno su napravljene detaljne fizikalno-kemijske analize. Imali smo egzaktnu potvrdu da je osnovna materija vrata iz 16. stoljeća, da su nastala i postavljena u vrijeme kada je sama palača sagrađena. Prilikom rada pazilo se na sve izvorno, da sve bude krajnje funkcionalno. Ekipe koja je poslu pristupila multidisciplinarno ostvarila je rezultat kojim se HRZ može podičiti. Pokušali smo ovom izložbom prezentirati značaj da

su originalna vrata, koja su bila stoljećima u funkciji, ostala u izvornoj namjeni ali u obnovljenom stanju, istovremeno u maksimalno sačuvanom izvornom izgledu“. Renesansna palača Sponza, djelo glasovitog dubrovačkog graditelja Paskoja Miličevića, građena od 1520. do 1526., nakon Kneževa dvora drugo zdanje od najveće važnosti za Dubrovačku Republiku kao carinarnica, kovnica novca, kao mjesto gdje su se plemići dubrovački obrazovali, u posebnoj namjeni ostala je do danas. U njenim prostorima od 1952. sjedište je Državnog arhiva u kojemu se čuva najvrjedniji fond arhiv Dubrovačke Republike. Govoreći i zahvaljujući svim sudionicima na uspješno obavljenom poslu ravnatelj Arhiva Ivan Venier, podsjetio je na jednu vizualnu karakteristiku vrata koja po sačuvanom natpisu DOGANA svjedoči o jednom od njenih povijesnih namjena, i drugu, veliki grb Dubrovačke Republike koji ih krasi kao simbol pa-

Povijest u sadašnjosti, restaurirana vrata Sponze - povijesna vrata sa suvremenim zdurima

lače državnog značaja i jedinog mjesta gdje se može vidjeti, osim na arhivskim dokumentima i poveljama. Brojnim posjetiteljima izložbe obratila se i restauratorica Romana Jagić istaknuvši kako su tražili način prezentacije vrata koja su stara (očišćena od naknadnih intervencija nastalih

vremenom), ali koja su restaurirana po najboljim suvremenim standardima koje je bilo moguće ostvariti. Na svečanosti je govorila i pročelnica dubrovačkog Konzervatorskog odjela Žana Baća i Denis Orlić, potpredsjednik Društva prijatelja dubrovačke starije, koje je financiralo re-

stauraciju iznosom od 850 tisuća kuna, a svečanosti je doprinio nastup Dubrovačkog kvarteta. Osim monumentalnosti, trajne karakteristike gotovo pet stoljeća, stara vrata dragocjenom su obnovom stekla 'novi život' za stoljeća koja slijede.

S. Seferović
Snimio: Željko Tutnjević